USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **P. K. (původní příjmení S.)**, zastoupen Mgr. Andrejem Perepečenovem, advokátem se sídlem Veronské nám. 590, 109 00 Praha 10, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 8. 2015, č. j. OAM-548/ZA-ZA02-LE22-2015, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 5. 2017, č. j. 4 Az 33/2015 – 30,

takto:

I. Kasační stížnost žalobce **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Průběh řízení

[1] Žalobce podal dne 18. 6. 2015 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Je státním příslušníkem Ukrajiny, naposledy žil v obci Rokosovo v Zakarpatské oblasti. Do České republiky přicestoval v roce 1992 přes Slovensko kvůli práci. K důvodům mezinárodní ochrany uvádí potíže s vydíráním, jelikož se na něj vyptávají u matky věřitelé za účelem vymáhání údajného dluhu. V zemi původu se dále obává nástupu do armády, když přijede, policie jej hned zadrží a odvede. Nechce bojovat proti svému národu. V České republice má zázemí, rodinu, práci a kamarády.

[2] Žalovaný o žádosti žalobce rozhodl rozhodnutím č. j. OAM-548/ZA-ZA02-LE22-2015 ze dne 4. 8. 2015 (dále jen „napadené rozhodnutí“) tak, že se mezinárodní ochrana žalobci podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje. Žalobce napadl citované rozhodnutí žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který ji rozsudkem ze dne 24. 5. 2017, č. j. 4 Az 33/2015 – 30, (dále jen „napadený rozsudek“) jako nedůvodnou zamítl. Ohledně namítané protiústavnosti odvodu do armády městský soud

uvedl, že azyl nebo doplňkovou ochranu lze udělit pouze u těch nezákonností či protiústavností, jež mají za následek naplnění důvodů některého z ustanovení § 12 až § 14b zákona o azylu. Státní orgány Ukrajiny mobilizací nikoho azylově relevantním způsobem nepronásledují, ani nevystavují hrozbě vážné újmy ve smyslu odst. 1 téhož ustanovení; v tomto ohledu ostatně žalobce v žalobě nic netvrdil. Službu v armádě při mobilizaci nelze považovat za ohrožení svévolným násilím vyplývajícím z ozbrojeného konfliktu.

[3] Válečné operace jsou omezeny toliko na Luhanskou a Doněckou oblast, přičemž žalobce bydlel v Zakarpatí, na západě Ukrajiny. Taktéž v žalobě neuváděl, že by mu hrozilo svévolné násilí v důsledku jeho individuální situace. Žalovaný při posouzení žádosti vycházel z dostatečných a objektivních podkladů pocházejících z důvěryhodných zdrojů, jimiž jsou bezpochyby Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, organizace Amnesty International, Ministerstvo zahraničních věcí atd. Použití dokumentů starých více měsíců i rok, jsou-li konfrontovány s čerstvějšími informacemi stručnějšího rázu, není v tomto případě na závadu relevantnosti a aktuálnosti zjištěných informací v celé jejich komplexitě. I žalobcem uváděné nedodržení Minských dohod a pokračující ostřelování měst těžkými zbraněmi se stále týká pouze obou oblastí, kde probíhají válečné operace.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce („stěžovatel“) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností. Namítá, že je civilista, jehož chtějí poslat na frontovou linii v Luhanské a Doněcké oblasti, kde zuří válka. Dále poukazuje na ukrajinské zákony, podle nichž je možné vyhlásit mobilizaci, pokud je na Ukrajině vyhlášen výjimečný stav nebo vyhlášena válka. Tyto podmínky nejsou splněny a mobilizace je tudíž protiústavní a protiprávní. Povinnost mobilizace se vztahuje na celé území Ukrajiny, ani přestěhování by tudíž nic nevyřešilo. Závěrem dodává, že uzavřel sňatek s E. K., která má v ČR povolen trvalý pobyt a žije se stěžovatelem a jejich společnou nezletilou dcerou. Odcestování z České republiky by představovalo značný zásah do společného rodinného života.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti souhlasí se závěry napadeného rozsudku. Mimoto upozorňuje, že o azyl je třeba zásadně žádat neprodleně po vstupu na území, nebrání-li tomu žádné závažné okolnosti. Tuto podmínku stěžovatel nesplnil. Žalovaný se podrobně zabýval situací na Ukrajině na základě objektivních informací a zpráv. Ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista byl z důvodu přítomnosti na území vystaven hrozbě vážné újmy. Žalovaný vzal v úvahu i soužití stěžovatele ve společné domácnosti s jeho ženou a nezletilou dcerou. Legalizace pobytu však není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, stěžovatel může využít příslušných institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

III. Posouzení kasační stížnosti

[6] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná. Podle § 104a odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), nemusí být usnesení o odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost odůvodněno. Přestože by v tomto případě bylo namístě kasační stížnost odmítnout bez odůvodnění,

Nejvyšší správní soud nad rámec zákonného požadavku stručné odůvodnění svého usnesení připojuje.

[7] Podle § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany odmítne pro nepřijatelnost, jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele; k tomu, kdy je kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přijatelná, existuje početná a ustálená judikatura tohoto soudu. Například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, Nejvyšší správní soud uvedl: *O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v následujících typových případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu. 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně. 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu. b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.* Stěžovatel k otázce přijatelnosti své kasační stížnosti ničeho neuvádí, a ani Nejvyšší správní soud v dané věci žádný důvod přijatelnosti neshledal.

[8] Nejvyšší správní soud se v nedávné minulosti několikrát zabýval bezpečnostní situací na Ukrajině, přičemž dospěl k závěru, že ozbrojený konflikt se nedotýká celého území a nelze tudíž předpokládat, že by byl každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Jedná se o konflikt izolovaný pouze ve východní části země, jehož intenzita i v dotčených oblastech výrazně klesá (srov. např. usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 - 17, usnesení ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014 – 26, usnesení ze dne 18. 9. 2015, č. j. 2 Azs 194/2015 – 28, či usnesení ze dne 10. 12. 2015, č. j. 8 Azs 131/2015 – 24, ze dne 24. 2. 2016, č. j. 6 Azs 267/2015 – 23, nebo ze dne 8. 6. 2016, č. j. 2 Azs 118/2016 – 36). Zakarpatská oblast, ze které stěžovatel pochází, se nachází na samém západě země. Stěžovatel spatřuje hrozbu vážné újmy v tom, že i v této části země jej mohou mobilizovat a poslat bojovat v ozbrojeném konfliktu. Nejedná se tak o tvrzenou hrozbu vážné újmy z důvodů samotné přítomnosti stěžovatele na území dotčeném konfliktem, ale z důvodu odvodu do armády.

[9] K otázce odmítání nástupu k výkonu vojenské služby se zdejší soud vyjádřil zásadním způsobem například v rozsudku ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 – 49: *Odmítání nástupu k výkonu základní vojenské služby, která je ve státě původu povinná, nelze*

bez dalšího považovat za důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. V rozsudku ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 – 44, Nejvyšší správní soud uvedl: *Samotné odmítání branné povinnosti odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu ještě nezakládá, a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu*. Obdobně v takové situaci není dán ani důvod doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 písm. c) zákona o azylu. Azylová irelevance branné povinnosti byla potvrzena také v usneseních Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 – 31, ze dne 22. 7. 2015, č. j. 2 Azs 160/2015 – 43, nebo ze dne 10. 9. 2015, č. j. 2 Azs 175/2015 – 34.

[10] Ze zprávy Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (která je založena ve správním spise) vyplývá, že na Ukrajině probíhá mobilizace na základě dekretů prezidenta republiky. Službu v armádě je možné z důvodu svědomí odepřít a vykonávat náhradní vojenskou službu. Shromážděné informace naopak nepodporují tvrzení stěžovatele, že armádní složky „přijedou domů a vezmou vás od rodiny“ a hned pošlou do války. Pro úplnost Nejvyšší správní soud v této souvislosti upozorňuje na svou dřívější judikaturu, kdy např. v usnesení ze dne 11. 8. 2016, č. j. 2 Azs 135/2016 – 34, konstatoval, že *z informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 9. 10. 2015, č. j. 115045/2015-LPTP, vyplývá, že podmínky výkonu základní vojenské služby jsou na Ukrajině standardní. Vojáci základní vojenské služby nejsou povoláváni do zóny ATO (tj. antiteroristické operace), mohou se ale rozhodnout dobrovolně. (...) Na základě rozhodnutí prezidenta Ukrajiny nesmí voják základní služby sloužit v zóně ATO, pokud se k tomu dobrovolně nerozhodne.*

[11] Nejvyšší správní soud nemůže v tomto řízení posuzovat, zda je vyhlášená mobilizace v souladu s ukrajinským ústavním pořádkem nebo tamními zákony. Jak konstatoval i městský soud v napadeném rozsudku, v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu je podstatné pouze to, zda by byl stěžovatel v případě návratu do vlasti v souvislosti s mobilizací vystaven azylově relevantnímu pronásledování nebo hrozbě vážné újmy. Žalovaný i městský soud v souladu se zjištěnými skutečnostmi dospěli k závěru, že nikoliv.

[12] Institut mezinárodní ochrany zároveň nelze využívat jako náhradu pobytového oprávnění za účelem sloučení rodiny. Pokud skutečně stěžovatel sdílí domácnost a pečuje o nezletilou dceru spolu se svou manželkou, která má povolen na území trvalý pobyt, je třeba jeho pobytový status řešit prostřednictvím žádosti o příslušné pobytové oprávnění dle zákona o pobytu cizinců.

[13] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s ustanovením § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s, podle nějž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. října 2017

pokračování

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu